

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

NATIONAL POLICE IMMIGRATION SERVICE
- NORWAY

Deres referanse:

Vår referanse:
201700343-2 008

Sted, Dato
Oslo, 08.06.2017

HØRING - ENDRINGER I BARNELOVEN OG STATSborGERLOVEN

Vi viser til e-post fra Politidirektoratet (POD) av 19.04.17, vedlagt høringsnotat fra Barne- og likestillingsdepartementet med forslag til endringer i barneloven og statsborgerloven. Frist for innspill til POD er satt til 09.06.17.

Innledningsvis gjør vi oppmerksom på at Politiets utlendingsenhet (PU) har avgrenset til å kommentere det som etter vår oppfatning er mest relevant for utlendingsfeltet, og da spesielt forslaget om endringer i barneloven § 4.

PU er positiv til endringene i barneloven som åpner for å be om DNA-test der farskap erklæres for barn født i utlandet. Nedenfor følger noen generelle synspunkter på høringsbrevet og kommentarer til enkelte av de foreslåtte endringene.

1. Generelle merknader

Formålet med forslaget i høringsnotater er å motvirke at det gis uriktige opplysninger om hvem som er far i forbindelse med erverv av statsborgerskap for barn født i utlandet, samt bidra til å sikre barns rettigheter. Departementet redegjør utførlig for bakgrunnen og behovet for en hjemmel for å ta DNA-test der farskap erklæres for barn født i utlandet.

PU slutter seg til denne redegjørelsen. PU ønsker å understreke at det er av stor betydning å avklare rett identitet så tidlig som mulig. Som departementet fremhever er det vesentlig at norske myndigheter kjenner identiteten til utlendinger som oppholder seg i Norge og som blir norske statsborgere. Erfaringer fra utlendingsforvaltningen viser at det gis uriktige opplysninger om slektskap i den hensikt å skaffe seg et oppholdsgrunnlag i Norge. Det er gjennomført en rekke undersøkelser og evalueringer på utlendingsfeltet de siste årene som har avdekket et økt samfunnsproblem med bruk av falske ID-dokumenter, bruk av uriktig identitet og bruk av flere identiteter, se blant annet Nasjonal ID-senters sluttrapport – Kartlegging av ID-arbeid og KRIPOS' rapport "Den organiserte kriminaliteten i Norge – Trender og utfordringer 2011-2012. Myndighetene har derfor et stort behov for å kunne benytte flere virkemidler enn de man har i dag for forhindre at det ikke gis oppholdstillatelse eller statsborgerskap i falsk identitet. En hjemmel for å ta DNA-test er derfor et viktig virkemiddel i saker der det er mangelfulle ID-dokumenter eller begrensede muligheter til å avklare rett identitet.

Politiets utlendingsenhet

Politiets utlendingsenhet
Post: Postboks 8102 Dep, 0032 Oslo
Besøk: Økernveien 11-13

Tlf: 22 34 24 00
Faks: 22 35 37 00
E-post:
politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva
Giro:
www.politi.no

2. Kommentarer til enkelte punkter i høringsnotatet

Erklæring av farskap ved norsk utenriksstasjon

Departementet forslår å endre begrepene i barneloven § 4 annet ledd første punktum bokstav d slik at det blir samsvar med begrepene i ny utenriktjenestelov.

Samtidig foreslås det at kun utsendt tjenestemann skal ha kompetanse etter barneloven § 4 annet ledd bokstav d til å motta farskaps erklæring som fastsetter farskap. I dette ligger at det kun er diplomatisk/konsulær fagstasjon som kan rekvirere fødselsnummer og sende inn farskaps erklæring, samt ta eventuell beslutning om DNA-testing. Forslaget innebærer imidlertid at honorære representanter kan bistå diplomatisk/konsulær fagstasjon med ID-kontroll og kontroll av om det gis uriktige opplysninger, herunder utføre DNA-tester, der dette finnes formålstjenlig. Departementet har i vurderingen av forslaget vist til at mottak av farskaps erklæring innebærer at farskap fastsettes og er dermed en rettsstiftende handling med omfattende rettsvirkninger.

PU støtter forslagene, og er enig med departementet i vurderingene om at det kun er diplomatisk/konsulær fagstasjon som skal kunne motta farskaps erklæring. PU har ingen prinsipielle innvendinger til at honorære representanter kan bistå diplomatisk/konsulær fagstasjon i arbeidet, men understreker behovet for gode rutiner for opplæring i ID-kontroll og mottak av DNA-tester. Som departementet påpeker i høringsnotatet kan det ikke ses bort fra sjeldne tilfeller av feil ved eller forbyttning av DNA-tester. Det vil også være muligheter for manipulering av prøveresultater dersom det ikke etableres klare rutiner for å sikre at rett person avgir DNA-test, herunder at det gjennomføres ID-kontroll av den som avgir DNA-testen. Manglende ID-kontroll av den som avlegger DNA-testen vil kunne medføre at resultatet av testene mister sin egenverdi som grunnlag for å etablere farskapet. Det fremgår ikke av høringsnotatet hvordan departementet mener at man skal sikre et forsvarlig mottak av og gjennomføring av testene. PU anbefaler at det utformes detaljerte retningslinjer for hvordan utenriksstasjonene skal håndtere disse sakene for å sikre en forsvarlig gjennomføring av testene.

DNA-test ved erklæring av farskap for barn født i utlandet - vilkårene

Departementet foreslår at barneloven endres slik at myndighetene gis mulighet til å be om DNA-test der farskap skal erklæres for barn født i utlandet, når nærmere bestemte vilkår er oppfylt. Bestemmelsen er utformet som en kan-bestemmelse, og det er en forutsetning at de øvrige opplysningene i saken ikke gir grunnlag for med rimelig sikkerhet å fastslå farskapet. Forslaget er utformet i tråd med utlendingsloven § 87 og folkeregisterloven § 8-3, og departementet viser til at det vil skape bedre symmetri i lovverket. Bestemmelsens vilkår er formulert slik at den refererer til de konkrete risikoforhold som tilsier at hovedregelen om erklæring uten kontroll av biologi, bør fravikes. Det er ikke en tilsvarende konkretisering i utlendingsloven eller folkeregisterloven.

PU har ingen innvendinger til forslaget. Det er imidlertid uheldig at det opereres med det upresise uttrykket "godtgjere sin identitet". I statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a benyttes begrepet "klarlagt identitet", og det følger av statsborgerforskriften § 1-1 at beviskravet er kvalifisert sannsynlighetsovervekt. Det bør vurderes om det kan være hensiktsmessig å bruke samme begrep i barneloven, eventuelt ta inn en bestemmelse i forskrifts form som konkretiserer nærmere hvilke momenter som vil være relevante ved fastsettelsen av om en person kan "godtgjere sin identitet".

PU stiller seg åpen til om det bør være en begrenset, skjønnsmessig adgang til å vurdere om det er rimelig grunn til ikke å etterkomme anmodningen om DNA-test. Dersom det åpnes for dette, bør det vurderes om skal inntas i bestemmelsen at vedkommende må gjøres kjent med at dette kan få betydning for saken.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet viser til at det er knyttet usikkerhet til konsekvensomfanget av å innføre en hjemmel for DNA-testing i barneloven § 4. Det vises til at det ikke foreligger noen statistikk over antall erklæringer med usikker identitet eller antall saker der det foreligger mistanke om uriktige opplysninger. Det antas at forslaget ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for det offentlige.

PU har ingen konkrete erfaringer eller statistikk som kan bidra til å anslå hvilke direkte økonomiske eller administrative konsekvenser forslaget vil ha. Vi ønsker imidlertid å understreke at arbeidet med å avdekke falske identiteter er ressurs- og tidkrevende. Avdekking av uriktige opplysninger i forbindelse med erklæring av farskap vil derfor kunne medføre en reduksjon i ressursene som benyttes for å avdekke bruk av falske identiteter og for å avklare utlendingers rette identitet i forbindelse med uttransportering fra Norge.

Med hilsen

Jan Olav Frantsovold
avdelingsleder

Ida K. Johansen
politiadvokat

Saksbehandler:
Ida K. Johansen
politiadvokat
Telefon: 975 32 557